

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadókörletben átvéve:
 Egész évre... 10 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postáa esállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétbe és ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség köziratok visszaszolgáltatására vagy megőrsésére nem vállal felelősséget.

Előzetesek és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Közzététel ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, okt. 24.

Fel a zászlót!

Nincs valami nevetségesebb és vér-
 lázítóbb dolog, mint látni egy erős, ko-
 moly, derek férfit, a kinek erejét lekötő,
 komolyságát komikussá teszi, akarátát
 papucs alá teszi az — anyós.

Kegyetlen helyzet az ilyen, de kényes
 is nagyon, mert ha rendezni akarja vi-
 szonyát az anyóssal szemben, igen nehéz
 megtalálni a helyes utat, melyen össze
 ne ütközzék a jog, a köteles tisztelettel.

Hazánk erejét a katolikusok képezik,
 kik mind az összlakosságban, mind a
 magyar fajban 60%-kal szerepelnek. És
 ez a többség mégis lenyugözve él. Erejét
 nem nyilváníthatja szabadon, mert száz-
 féle anyós ül a nyakán, kik iránt egyéb-
 ként tisztelettel viseltetik, de papucsát
 tovább tünni nem fogja.

Ilyen első sorban maga a kormány.
 Tisztelet a magas kormányának, mint
 hazánk alkotmányos élete megtestesülé-
 sének, a fennálló rend örének, kitől köz-
 vetlenül függ népünk jóléte. Nem is
 mondjuk, hogy ellensége a katolikus
 egyháznak, inkább — — igazán nem
 lelünk jobb jelzöt — anyósa.

Nem ellenségeskedik, de folyton ok-
 vetetlenkedik és előszeretettel szól olyas-
 mibe, a hol mások véleményét óhajtjuk
 hallani s mások szavának volna egyedüli
 sulya.

Autonomiánk tárgyalásánál is felcsap
 a püspöki hierarkia örének s e czimen
 okvetetlenkedik.

Már pedig a hierarkia jogait sem a
 katolikusok érinteni nem akarják, sem
 érinteni nem tünnék, sem eme jogok hi-
 vatott örei megdézsmálni nem engednék.

Másik ilyen rokoni kötelékben áll a
 katolicizmussal a sajtó.

Minden kis családi jelenetet felfúj,
 megnagyít, összebonyolít, gyanusít, kárpál,
 kuklipredikációval boszant, jogának tartja
 a katolicizmus ügyeiben bírói és vádlói
 szerepet vinni egy személyben, a nélkül,
 hogy jórésze a sajtó tollforgatóinak a
 hiszekegyet is tudná.

Harmadik ilyen kellemes rokon — a
 felekezetek.

Ah! ök mind jók, ártatlanok és ne-
 nyulj hozzámok, azért mindig a szom-
 szédba sanditanak és seprőjük más por-
 táján tisztogat.

E három faktor aztán a katolicizmus
 kellemetlen helyzetének közös oka.

Hallottam, én is úgy érzem, hogy
 hazánkban nem ellensége egyik sem a
 katolicizmusnak, de azt mindenki meg-
 engedi nekem, hogy mindegyik igyekszik
 papucs alá tenni a katolicizmust.

És ez a szegyenletes, nyomoruságos
 állapot valóban meg volt Magyarországon
 — a katolicizmus — papucs alatt.

Hát ebből elég volt ennyi.

A magyar katolicizmusnak mind az
 egyház, mind a haza történelmében ki-
 válóan értékes multja van, jelenlegi szá-
 mában pedig teljes tulsulya.

Ideje, hogy, ha másként nem megy,
 a tulságos gyöngédség és kegyeletből is
 eldobva a feleslegest, végre talpra álljon
 s a maga útján járjon.

Az önállósághoz szoktatja a magyar
 katolicizmust az évenként Budapesten
 összeülő katolikus nagygyűlés.

Itt a katolikus élet munkásai eszmét
 és lelkesedést halmoznak fel, melyet szét-
 visznek az egybesereglett ezrek az ország
 minden zugába s a hosszú téli estéken
 tovább fejtegetik, bonczolják, áthasonítják
 a nyert gondolatokat s a felszított lelke-
 sedéssel kicsiráztatják, termésbe érlelik az
 elvetett magot.

E nagygyűlések hatása alatt ébredez
 a katolikus öntudat és az utóbbi évti-
 zedek hatása alól emanczipálódva kezdik
 katolikus voltukat végre nem úgy tekin-
 teni, mint valami anyajegyvet, hanem úgy
 mint nemesi előnevet, melylyel ha privi-
 legiumok nem is járnak, de szent köte-
 lességek igen — egyház és haza iránt,
 a mult tanusága szerint.

Fel tehát a hit fehér zászlóját! Tö-
 mörüljenek köré minél többen. Legyen
 még impozánsabb a nagygyűlések külső
 megnyilvánulása is. Ébredjen a katolikus
 öntudat s ne türje tovább törvénytelen
 anyósai — papucsát.

Külső tekintetek, hitvány gyanusítások
 senkit ne tévesszenek meg, hisz idáig
 egyebet sem tettünk csak éppen éltünk s
 még azt is szemünkre hányták, hogy
 élni merünk.

Nem kegyelem kell nekünk, hanem
 győzelem.

P—y.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az özvegy.

Irta: Paul Revlin.

(A gyász első hónapjában.)

Uram! Az anyjától levelet kaptam, amely-
 ben azt írja, hogy ön őszinte részvétet érez
 irántam. Legyen róla meggyöződve, hogy ezért
 én önnek végtelenül hálás vagyok. Az ember
 könnyebben elviseli a fájdalmat, ha tudja, hogy
 vannak őszinte barátai. Az anyja volt szives
 özvegyiségem első napjaiban meghívni engem a
 birtokára. Meg vagyok róla gyöződve, hogy ott
 jó akarat és szeretet várna reám. De én egé-
 szen a fájdalomnak akarok élni, s megmaradok
 a magányomban.

A világgal én már végeztem. Ezután csak
 feketében, özvegyi fátyollal fognak látni. Foly-
 ton csak arra gondolok, aki már nincs többé.
 Fogadja még egyszer forró köszönetemet, ki-
 váló tisztelettel

V. Z.

(A második hónapban.)

Tisztelt uram! A névjegyéről, amelyet
 itt hagytott nálam, megtudtam, hogy meg akart
 látogatni; fogadja érte szives köszönetemet.

Az az állhatatosság, amelylyel ön személyesen
 is vigasztalni akar fájdalomomban, épen oly hi-
 zelgő rám nézve, mint amennyire meghat. Ne
 haragudjék rám, hogy nem fogadtam el a lá-
 togatását, és hogy nem is fogom elfogadni. Ez
 olyan volna, mintha bár csak néhány pillanatra
 is, megfeledezném a drága halotttól. Pedig az
 övé minden gondolatom és érzésem! De azért
 mégis köszönetet mondok önnek nemes szán-
 dékéért.

Legyen meggyöződve, hogy őszinte rokon-
 szenvet érzek ön iránt.

V. Z.

(A harmadik hónapban.)

Tisztelt uram és barátom! Épen most
 ment el innen az ön anyja. Hogyne tennék ki-
 vételt az ő kedvéért, mikor ő annyit gondol
 reám! Bár szilárdan elhatároztam, hogy a ma-
 gányomat nem engedem megzavarni; mégis
 elfogadtam a meghívását. Milyen jó anyja van
 önnek, kedves barátom! Azokat a meleg sza-
 vakat, amelyeket hozzám intézett, mintha még
 most is hallanám. Ah, ha már előbb is láttam
 volna s előbb is beszélhettem volna vele! A
 látogatása óta sokkal bátrabbnak és erősebb-
 nek érzem magam.

Önről is beszélt s elmondta, hogy meny-
 nyire részt vesz ön az én fájdalomomban!
 Hogy ezt önnek megköszönjem, azért írom eze-

ket a sorokat. Nem is tudom elmondani, hogy
 mily jól esik nekem az ön részvéte. Legyen ál-
 dott érte, drága barátom!

De kérve-kérem, ne gondoljon többé egy
 szegény asszonyra, aki itt e földön már eljárt-
 szotta a szerepét.

Ön még fiatal s magamagán még nem
 tapasztalta az élet keserűségeit! Élvezze az
 életet ahogyan csak tudja s úgy rendezze be
 a dolgait, ahogy a legkellemesebb!

Ó zinte barátsággal és kézzsoritással üd-
 vözli önt a hive

V. Z.

(A negyedik hónapban.)

Tisztelt barátom! Nos, igen! engedtem
 az anyja kerésének s elkísértem őt X . . . be.
 Oly sok szives barátságot tanusított irántam,
 hogy nem tudtam már ellenállni neki. Tehát
 itt vagyok az ön jószágos anyjánál.

Milyen pompás vidék ez! Élvezem az
 idylli nyugalmat, amely nekem oly jót tesz.

Azonban a legkevésbé sem akarok alkalm-
 latlankodni itt X . . . -ben a házigazdáimnak.
 Az anyja azt mondja, hogy ön rendesen ilyen
 tájban szokott néhány napra X . . . -be rán-
 dulni, az idén azonban én reám való tekintettel
 Párisban marad. En rám való tekintettel! Csak
 nem veszem magamra azt, hogy önt megzavar-
 jam a rendes szokásaiban?!

A liberális párt riadója.

— Saját tudósítónktól. —

A kereskedelmi csarnok egyik kicsiny terme éppen elég nagyok bizonyult arra a célra, hogy a szabadelvű párt az első gyűlést tartsa a nagy bukás után. Bánatos, melankolikus akkordokkal játszottak az érzelmek hurjain, mint illik vereség után. Közben fel-felriadt egy-egy haragos hadi harci kürtje s utóljára annyira belelelkésültek, hogy elfeledve a bukást, ismét harcot proklamáltak, még pedig nehezebben elérhető céllal, mint valaha.

A harci kürt legyőzte a bölcs mérséklet szavát. Elhatározta a talán 100 főnyi értekezlet, hogy a kormánypárt többségben van Nagyváradon mindenütt s erre a merész határozatra építettek egy csakugyan vakmerő új határozatot: hogy ezuttal a 48-asokkal **semmiféle paktumot nem kötnek**. Mint Gábel Jakab ur kitűnően tolmácsolta érzelmeiket: vagy — vagy. S önére méltóan megrázva szakállát, odaharsogta az elnököknek:

— Mi is itt vagyunk az urak!

Majd észrevéve a kissé felvidéki magyaros szórendet, kijavította ekképen:

— Mi itt vagyunk urak is!

A miből sikerült a pártnak kihüvelyezni, hogy ők itt az urak. T. i. Gábelék, a kik alatt szónok a szabadelvű pártot értette.

A gyűlést Hlatky Endre nyitotta meg s utána rögtön Friedländer Sámuel talpraesett beszédben ajánlotta, kössenek paktumot a 48-asokkal. Hegyesi Márton ennek határozottan ellentmondott. Szerinte első sorban szervekedni kell, aztán jelölni, de a jelöléseknél **kiszárni a paktumot**. A helyett lépjenek érintkezésbe a kiküldendő bizottságok az egyesekkel, próbálják a jelentkező aspirációkat kielégíteni s aztán aláírásokkal kötni le az embereket, hogy a szabadelvű párt listájára szavazzanak.

Várady Zsigmond beszéde.

Okos, szellemes és nagyszabású beszédet mondott dr. Várady Zsigmond; ez a beszéd adott irányt legnagyobb részben a további tanácskozásnak is. Mindenekelőtt tiltakozott az ellen, mintha a szabadelvű párt bosszút akarna állani a 48-asokon, a megesett balesetért. Szerinte u. i. Tiszát nem a 48-asok, hanem a kö-

rülmények (no meg egy kicsit maguk a szabadelvűek) buktatták meg.

(Közbeszólás: Kibuktatjuk a körülményeket is!)

Minden előzetes határozatot főlegesen tart. Egyszerűen válasszák meg a **bizottsági elnököket** városrészenként s azok **teljes hatalommal, de nem a nyilvánosság előtt** dolgozzanak a párt érdekében.

Volt néhány indítványa a párt jövőjére nézve, a mennyiben itt reformot tart szükségesnek. In capite a reform főlegesen. Eppen az elmúlt vereség alkalmával az elnökség a lehetetlenséget is megpróbálta, amennyiben dolgozott a párt helyett is, de éppen ez a szabadelvű párt baja, hogy ugyszólván csak az elnök dolgozott. Dolgozzék az egész párt. E tekintetben szép szavakkal mutatott rá az ellenzéknek igazán szép munkásságára.

In membris szükséges tehát a reform. Es e tekintetben elkövette a szabadelvű párt azt a nagy hibát, hogy **elvált igazi alapjától**, eredetétől: a **nép széles körétől**. (A mi prózára fordítva annyit tesz, hogy klikké vált). Ez által Nagyvárad lakosságának nagy részét belekényszerítettük az ellenzéki seregbe, annyira, hogy pl. Óváry Lajosnak nincs nyugta a maga társadalmi körében, mióta Tiszára szavazott. Helyet kell adni a szabadelvű pártnak a **kisebb polgárságnak** is. Ő maga felajánlja helyét egy kisebb polgárnak; s az elvűségnek olyan csekély fokát tételezte föl e mellett az ügyvéd ur, hogy pl. egy derék polgárt egyenesen néven nevezett, mint olyant, a ki bizonyos aspirációk kielégítése mellett a 48-as zászlótól képes volna eltántorodni. Ilyen gyanúsítások voltak beszédjének kevésbé sikerült részei; ezekre a párttagok is fejüket csóválták.

Helyesebb volt az az indítványa, kérjék fel a virilistákat, hogy ne aspiráljanak választott tagságra. Ezzel is helyeket nyernének a kis polgárságnak. A végrehajtó bizottságoknak pedig lelkiükre kötötte a komoly munkát, mert szerinte a választáskor nem az ellenzék, hanem **a kormánypárt maga verte meg** a kormánypártot. Lépjenek a bizottságok közvetlen érintkezésbe az emberekkel, tartsanak speciális gyűléseket a Réten, a velencei gazdákkal, a postásokkal, az igazságügyi hivatalnokokkal s világosítsák fel őket, hogy állítólag a nagyváradai szabadelvű párt kizárólag a közügyért harcol.

S itt megint meggondolatlanul azt kérdezte, hogy ki az, a ki magánérdekekért harcolva, nem érvényesülhetne jobban az ellenpárton?

A beszédet, mely némely heveskedő tulzás és elszólás dacára az ügy állásának ismeretéről tett tanúságot, zajos éljenekkel fogadták.

Utána Sarkadi Ignác dr. próbálta a Várady keltette harcias hangulatot elcsitítani. Hasztalan. Zajongtak, alig hallgatták meg. Mit észrevéve Gábel Jakab, a másik tulzásba ugrott s még Várady Zsigmondot is tullicizálta. Szuverén büszkeséggel kijelentette, hogy a kormánypárt többségben van Olasziban, Ujvároson, Velenczén és Váralján egyaránt. **Meg kell mutatni az ellenzéknek, ki az ur Nagyváradon!** Vagy — vagy! Vagy győzzön mindentűt a kormánypárt, vagy bukják!

A mire aztán felzudulván az éljenzés, szónok meglegedetten leült.

Kunz Gusztáv, Radó Ignác és Sarkadi Ignác rövid felszólalásai után elnök összegezte a párthatározatokat a következőkben:

Nem kell paktum.

Paktumot az ellenzékkel nem kötnek. A párt három bizottságot küld ki, melyeket a jelölésekre nézve teljes hatalommal s önálló hatáskörrel ruház fel s a melyek a központnak beszámolni nem tartoznak. A további részletek pedig az egyes városrészekben működő választmányokra bíztnak.

A kiküldött választmányok elnökei lettek:

Olasziban: **Hlatky Endre**.

Ujvároson: **Dr. Hoványi Géza**.

Katonavároson: **Ullmann Sándor**.

Ezzel a gyűlés az elnök éltetésével véget ért.

*

A párt merev magatartása az ellenzékkel szemben mindenféle kínos feltűnést keltett, már csak azért is, mert ezzel a győztes ellenzékkel hasonló exkluzív eljárásra kényszeríthetik. Ezt a merész határozatot különben a kormánypárt egy része is élesen elítélte.

A függetlenségiak közt a hirt vegyes érzelmeikkel fogadták s egyelőre a vereség után érthetetlennek tartják. Maga az ellenzék mint párt **holnap, szombaton** tartja meg gyűlését ebben a tárgyban.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Már mondtam az anyjának: írja meg önnek, hogy én miattam egy nappal se rövidítse meg X . . . -ben való tartózkodását.

Kérem, bocsássa meg, hogy idehoztam az én busongásomat. Ah, ön unatkozni fog itt a sáppadt, gyászoló asszony társaságában. De nem fog sokszor látni. Kérem, én miattam semmi tekintetben se változtassa meg a szokásait. Barátnője:

V. Z.

(Az ötödik hónapban.)

Kedves barátom! Látja, megtartom a szavamot! Mikor elutazott innen, megígérttem, hogy nemsokára írok. Szívesen megtartom ezt az ígéretemet.

Ön sokkal jobb és gyengédebb volt irántam, mint gondoltam. Menekülni akartam ön elől, mert azt hittem, hogy a beteg szívek gyógyítására a magány az egyetlen eszköz. Önnek igaza volt mikor az ellenkezőt állította. Az ember csak úgy enyhítheti a fájdalmát, ha megszítja valakivel. Ön felebaráti szeretetből nemes dolgot cselekedett. De félek, hogy önnek egy elhagyott, szerencsétlen asszony beszélgetése semmi mulatságot nem szerzett. Csak az a tudat bátorít engem, hogy az ön odaadásáért mindig hálás leszek s remélem, hogy ön azt a jót, amit velem tett, sohasem fogja megbánni.

Ezt el akartam önnek mondani! Tudnia kell, hogy bármily nagy is a fájdalomam, meg-

tudom becsülni igaz barátaimat. És esküszöm önnek, hogy sohasem fogom elfelejteni azt a részvétet és nagylelkűséget, amellyel ön feladta az idejét, hogy engem szórakoztasson; sohasem fogom elfelejteni azokat a szelid s mégis vidám szavakat, amelyekkel ön kiragadott engem abból a búskomorságból, amelynek sulya alatt már-már megtörttem. Legjobb barátnője:

V. Z.

(A hatodik hónapban.)

Drága barátom! Ön azt írta nekem, hogy vissza akar jönni X . . . be. Engem már nem fog itt találni. Az anyjától már elbúcsúztam. Ah, az ember nem tud úgy lemondani a világról, ahogyan akar. Az ügyvédem üzleti ügyek miatt baha hív, a férjem hagyatékát rendezni kell s az ügyvéd azt írja, hogy emiatt nekem okvetlenül vissza kell mennem Párisba.

Ott maradok az egész télen. Mindig szívesen látom. Sőt szíves barátságára számítva arra is kérem önt, hogy ügyeimnek a rendezésében jó tanácsaival támogasson.

Szíves üdvözlettel az ön híve:

V. Z.

(A hetedik hónapban.)

Barátom! Levelét megkaptam az anyja közvetítésével. Nagyon föl voltam indulva, mikor elolvastam s azt hiszem, hogy ön ezt ért-

hetőnek tartja. Ah! tehát ön engem, amint a gyászév letelik, feleségül akar venni?! Engem, egy tökéletesen megtört, elhervadt, a fájdalomtól agyongyötört teremést?

Talán nem kell önnek mondanom, hogy a szívem most már még inkább telve van hálával önt iránt?!

De ha igazán háládatos vagyok ön iránt, akkor nem szabad megengednem, hogy ön még több áldozatot hozzon értem, mint eddig.

Nem, drága barátom, nem lehetek az ön felesége! Önön erői vett az a részvét, melyet egy szerencsétlen nő iránt érez, s ennyire elragadta! Később azonban meg fogja bánni, hogy a részvét szava erősebb volt önben, mint a szerelme! S aztán mennyi szemrehányást tennék ön magának! . . . Maradjunk csak jó barátok! Erre kérem önt! — Látja őszintén beszélök önnek. Mindig az öné

V. Z.

(A nyolcadik hónapban.)

Barátom! Nem válaszoltam önnek olyan gyorsan, mint ahogyan a szívem sugta, mert előbb gondolkoznom is kellett. Nos, én nem érdemlem azt a sok szemrehányást, amit ön ír nekem. Én nem vagyok sem érzéketlen, sem rosszindulatú! S aztán — miért hallgatnám el még továbbra is — az ön hajlandósága az én szívemben élénk visszhangra talált!

A képviselőház megalakulása.

Az e hónap 26-ikára összehívott képviselőházat Csávossy Béla háznagy fogja üdvözölni, mintán tudvalevőleg a régi képviselőházból egymagának a háznagynak a hivatalos megbízása megát az új országgyűlésre és tart mindaddig, míg új háznagyot nem választanak.

A képviselőház tagjainak üdvözlése után a háznagy felszólítja a Ház legidősebb tagját, hogy foglalja el és töltsé be a korelnök tisztét. A korelnök a Ház legifjabb tagjából kijelölt a korjegyzőket. A korelnök fogja közölni azt is, hogy a király 28-án, hétfőn déli 12 órakor fogadja a Házat a budai királyi várakban. Hétfőn délelőtt a Ház tagjai a képviselőházban gyűlnek össze s onnan *Fabiny* Teofil vezetéke alatt járulnak a felség elé. Ugyancsak hétfőn délután ünnepélyes Veni sancte lesz, melyet *Vassary* hercegprimás celebrál nagy papi segédlettel. Kedden délelőtt 10 órakor ismét ülést tart a képviselőház és megkezd az alakulást, amely e. ottal több teendővel fog járni, mint az előző országgyűlésnek elején történt, amennyiben a kuriai bíráskodás és az összeférhetlenségi törvények rendelkezései olyan bejelentési és egyéb feladatokat ruháznak már a korelnökre is, aminek idáig nem fordultak elő. Ilyenek a Kuriához érkező kérvények, esetleg az azokra vonatkozó kuriai határozatok nyilvántartása és bejelentése, a képviselőknél összeférhetlenségi önbejelentéseik megtételére való felhívás s a bejelentések nyilvántartása stb. Ennek dacára előrelátható, hogy a három első ülés alatt végeznek azok a dolgokkal, amelyek között elsőrangú az osztályok kiorszolása és ezek által a mandátumok számonvétele és osztályozása. A negyedik napon megtörténik először a Ház elnököknek, azután a két alelnöknek, majd a jegyzőknek és háznagynak, az ötödik ülésen a bizottságok megválasztása. Időközben azonban a korelnök és a korjegyzők funkciója véget ér s a helyét elfoglalja a Ház megválasztott tisztviselői kara. — Az első bizottság, amely munkához lát, a felirati bizottság lesz s ez rövid időn belül a maga munkáját, a választfeliratot bemutatja a Háznak. Harmadnapra megkezd a Ház a felirati vitát. Ezt nyomon követi az 1902. évi költségvetés beterjesztése. Miután az idő sokkal rövidebb, semhogy az év végére a költségvetést letárgyalhatnák a kormány indemüiti-javaslatot fog a Ház elé terjeszteni.

Megemlítjük itt, hogy *Szell* miniszterelnök előterjesztette a felségnek az országgyűlést megnyitó trónbeszéd szövegét, melyhez az uralkodó teljes egészében hozzájárult.

Tehát levelére ez a válaszom: két hónap múlva várom önt. Ha ön akkor azt fogja mondani, hogy érzelmei nem változtak meg, akkor kezemet az önébe teszem! S ne jöjjön, ha a szerelme nem lesz nagyobb, mint a részvétele!

Ha pedig a részvétele lenne nagyobb, akkor is megbocsátanék önnek, — igyekezném önt elfelejteni! Remélem, hogy viszont fogom látni!

Vilma.

(A kilencedik hónapban.)

Pierrem! Légy türelemmel, édesem. Ne kényszeríts arra, hogy egy olyan kívánságot teljesítek, amelyet én is alig bírok megtagadni magamtól! Azon a napon, amelyen szabad leszek, annál jobban fog égni az ajkam! Az anyád mindennap eljön hozzám, s rólad beszélünk! Boldog vagyok! Szeretők

Vilmád.

(A tizedik hónapban.)

Pierrem! Azt írod, hogy jobban szeretsz, mint valaha! Ó, a szívem majd megreped örömben! Ugy érzem, mintha újra kezdődne az életem! Végre tehát ki szabad mondanom, hogy mily imádvá szeretlek! Épen most volt nálam az anyád. Mikor elment, megcsókolt és így szólt: »Nemsokára a lányom leszell!«

Én meg szeretném kebledre borulva a füledbe sugni, hogy »Nemsokára tied leszek!«

Vilmád.

A nyitrai megyei főispán lemondása.

Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy a tót nemzetiségi párt térfoglalását Nyitrai megyében a főispán számlájára írják és hangosan követelik a főispáni székből való távozását.

Ez úgy látszik hamar meg fog történni. Budapesti hírek szerint ugyanis *Thuróczy* Vilmos, Nyitrai vármegye főispánja állásáról lemondott s felmentése iránt kérvényét már be is adta a miniszterelnöknek. Az ok, mely a főispánt lemondásra készítette, a nyitrai megyei szabadelvű párt forrongásában keresendő, mely a főispánt tette felelőssé azért, hogy a szabadelvű párt teljesen szervezetenlül ment neki a választásoknak és biztos kerületeit kénytelen volt a néppártnak, sőt a tót nemzetiségi pártnak átengedni. Nem kételkednek benne, hogy a kormányelnök *Thuróczy* lemondását el fogja fogadni. A főispánnal együtt alighanem új alispán is kerül Nyitrai vármegye élére, mert a küszöbön levő tisztújítás alkalmából már is megindult ez irányban a mozgalom.

Az osztrák pártok.

Gróf Pálffy tudvalevőleg lemondott az osztrák nagybirtokossági párt elnökségéről. Helyébe gróf *Sylva-Tarancát* választották meg, minthogy azonban a gróf keveset tartózkodik Bécsben, a párt ügyeit *Schwarzenberg* herceg, az elnök helyettese intézi. *Schwarzenberg* herceg a kormányval szemben intranszignens álláspontot foglal el és Pálffy gróf, a ki szelidebb álláspontot képviselt, épen ezért mondott le, mert a pártban a *Schwarzenberg* hívei voltak többségben.

A kivándorlás meggátolása.

Sopron vármegye közönsége az országgyűlés képviselőházához feliratot intézett, melyben azt kérelmezi, hogy keressenek módot az Amerikába való kivándorlás meggátolására. A feliratban kifejtettek szerint a vármegye ezt kivándorlási törvény megalkotása által véli elérhetni, de nyomd, ezzel magával nem szabad megelégedni, hanem oda kellene még törekedni, hogy a már kivándorlottakat haza lehessen hozni. Ezt pedig oly módon reméli elősegíthetni, ha minden község és törvényhatóság a kivándorlókról törzskönyvet vezet. A feliratot Sopron megye minden község és törvényhatóságnak is megküldte pártolás végett.

Az angolok vesztesége.

Az angolok a délafrikai hadjáratban szeptember hónap folyamán hivatalos adatok szerint a következő veszteségeket szenvedték:

	tiszt	legénység
Elesett	17	170
Sebeihe belehalt	3	51
Betegségben elhalt	3	139
Baleset-okozta halál	1	23
Elvesztett vagy foglyul esett	14	401
Rokkanként hazaküldetett	60	1926
	98	2710

Hivatalos bevallás szerint az összes eddigi veszteség a következő:

	tiszt	legénység
Halott	824	16648
Elvesztett v. fogságba esett	7	613
Visszatért és meghalt	6	417
Visszatért és rokkantnak találtatott	—	3774
	837	21452

Ezenkívül hazatért a harcztérről, de állítólag nem találtatott rokkantnak 2483 tiszt és 50.840 főnyi legénység. Ehhez az utóbbi nagy

számhoz fér a legtöbb megjegyzés. A harcztéren ugyanis nagy szükség van képzett katonákra és hogy mégis ilyen nagy tömeg teljesen harcsképes embert vonnának ki a dél-afrikai akcióból, ez vagy arra vall, hogy a hazatértek jórésze mégis csak rokkant és hasznavehetetlen, vagy pedig olyan katonák, a kik teljesen megelégedlően a szenvedéseket, a köteles időn túl egy napot sem akarnak még ilyen nagy szükség esetén sem odalenn tölteni.

UJDONSÁGOK

Beöthy főispán marad.

Az egész megyében kétségkívül megnyugvással fogják fogadni a hírt, hogy a főispáni válság elmúlt s *Beöthy* László a megyeszerte közkedveltségnek örvendő főispán, ki a megyének nemcsak első tisztviselője, hanem első munkása is — továbbra is megmarad a megye élén.

A választás után ugyan — tekintettel a szabadelvű pártnak nagyváradi és biharmegyei bukására, valamint a félhivatalos lapnak ismert közleményére, mely a bukásért a párt vezetőségét okolta — a választás után ugyan nyomban benyújtotta lemondását s állását a miniszterelnök rendelkezésére bocsajtotta, de — mint beavatott és megbízható forrásból értesülünk — *Szell* miniszterelnök nem fogadta el a lemondást.

Nem fogadta el pedig azért, mert egyrészt *Beöthy* főispánnak munkálkodását nagyrebecsüli, másrészt pedig a tiszta és szabad választások idejében azok eredményeért nem lehet mást felelőssé tenni, mint a választókat.

A válság szerencsésen véget érven *Beöthy* főispán kétségkívül megindult kedvvel, friss erővel fogja folytatni munkálkodását a megye és város érdekében. Munkájára nagy szükség van a társadalmi béke helyreállításánál is, amelynek ügyét előmozdítani első sorban ő van hivatva.

A megye és város közönsége pedig — amely bizonyára örömmel értesül az ő maradásának híreről — készségesen fogja őt e munkájában támogatni.

TAJÉKOZTATÓ.

Oktober 26. Nagyvárad város vármellenőző bizottságának ülése d. u. 8 órakor.

Oktober 26. Választmányi ülés a Szt. László-intézetben.

Oktober 30. Rendkívüli megyegyűlés d. e. 10 órakor.

November 4. Tiszti főszemle a várban d. e. 9 órakor.

November 19. Az Erzsébet leányárvaház zászlószentelési ünnepélye.

* A jubileumi körmenetek Debreczenben.

Debreczenben, a váradi l. sz. egyházmegye ez egyik legnépesebb és legvirágzóbb hitközségében most tartják a jubileumi körmeneteket. A katolicizmus nagyszerű tündetései ezek a körmenetek s emelik a hitbuzgóságot. A tanuló ifjuságon kívül a minden rendű és rangú hívek ezrei vesznek részt a körmenetekben. Ezelőtt száz évvel még nagyon megnőtték Debreczenben, ha valaki katolikusként vallotta magát. Igazán szép haladás most a hitbuzgóságnak és hitvallásnak ezen impozáns nyilvánulása.

* A Curia másodelnöke. O Felsőge a magyar igazságügyminiszter előterjesztésére *Vörösmarty* Béla igazságügyminiszteri államtitkárt a Curia másodelnökévé nevezte ki.

* **A pápáról.** Rómából írják: Az a hír, hogy a pápa beteges és szellemileg nagyon kimerült, minden alapot nélkülöz. A pápa kitűnő egészségnek örvend. Tegnap, miután több mint 80 embernek audienciát adott, Ruprecht bajor herceget fogadta. A szent atya szellemi frisségének legutóbb is többször adta jelét. Az ugentei püspök kérésére latin epigrammot írt, egy emlékkeresztre. A legcsekélyebb dolgok sem kerültek el figyelmét. Így négy nappal ez előtt egy latin levelet tettek eléje aláírás végett, egy mondatot nem talált valami világosnak, mire az íródeáknak azonnal meghagyta, hogy javítsa azt ki, egyidejűleg pedig előadást tartott neki a latin nyelvből.

* **A város pénze.** Nagyvárad város házi pénztára, a házi pénztárban kezelt alapok és alapítványok 1902. évi költségelirányzata a tanács és pénzügyi szakbizottság együttes ülésében megállapítván, a költségelirányzat az 1886. évi XXI. t.-cz. 17. §. rendelkezéséhez képest a városi számvevői hivatal helyiségében 1901. évi október hó 25-ik napjától 1901. évi november hó 8-ik napjáig közszemlére kitétetik. Erről a város közönségét azon felhívás mellett értesitem, hogy a költségelirányzatot s arra vonatkozó iratokat a közszemlére kitétt időben, a hivatalos órák alatt bármely adófizető polgárnak megtekinteni joga van s az ellen nem találni észrevételét a folyó évi november havi rendes közgyűlés határidejét megelőzőleg 5 nappal írásban a tanács, mint állandó választmányhoz beadni jogosított. Nagyvárad, 1901. október hó 24-én. *Rimler* Károly, polgármester-helyettes.

* **A budapesti vonatösszeütközés.** A tegnapi éjjeli vasuti katasztrófa nyomai még érintetlenül meglátszanak az összeütközés helyén a külső soroksári-ut elején lévő kiterőnél. A töltés baloldalán ott hever még a tehervonat több mozdonya, melyeknek tartalma többnyire pozdorjává zuzódott. A romokat több rendőr és néhány vasuti munkás őrzi. Az államvasutak igazgatósága az éj folyamán megindította a vizsgálatot, de ez délig nem ért véget. Kovács V. József főkalauzt még nem lehetett kihallgatni, annyira rosszul van. Egyelőre csak az derült ki, hogy a személyvonatot korábban indították el kellelténél. Ezt a hibát a ferencvárosi pályaudvaron követték el. Azt a tisztviselőt, a ki az éjjel felügyelő volt, a vizsgáló bizottság hosszabban vallatta.

* **Mit kíván a kínai császár.** A Laffan-ügynökség jelenti Pekingből, hogy a kínai császár azt kívánja, hogy az európai nagykövetek Peking falain kívül fogadják őt, midőn a város elé fog érkezni. A nagykövetek Csing hercegnek, ki a császárnak ezt a kívánságát velük közölte, tudtára adták, hogy a dolgot fontolóra fogják venni. Valószínű, hogy a nagykövetek többsége a lefolyt eseményekre való tekintettel nem fog megfelelni a kínai császár kívánságának.

* **Tinódy nemesi oklevele megkerült.** A 15-ik század vándor-költőjének, Tinódy Sebestyénnek, ki Kassán fejezte be életét, nemesi oklevele hosszú kutatás után megkerült. Szádeczky Lajos kolozsvári egyetemi tanár találta meg Marosvásárhelyen a pálósi Donáth család levéltárában. Tinódy a czimeres nemesi oklevelet 1554-ben kapta s mint az iratokból kitűnik, irodalmi munkásságára hivatkozva, maga kérte Ferdinánd császártól. A vándor lantos 1557-ben Kassán halt meg s mint Kemény Lajos kassai városi levéltárnok bebizonyította, az oklevél úgy került Erdélybe, hogy a költő halála után gyermekei vitték el magukkal. A nemesi oklevél másolatát Kassa város muzeuma számára is meg fogja szerezni.

* **Királyi kihallgatás.** O Felsége a király tegnap délelőtt 10 órakor a királyi várakban általános kihallgatást adott, amelyen megjelentek: Brankovits György patriarka, Forinyák Gyula, gróf Nákó Kálmán, dr. Baernreither József volt osztrák miniszter, Pitreich Antal lovag és Schmiedt Mór tábornok, Pokorný Armin lovassági tábornok és Tallián Béla valóságos belső titkos tanácsosok, Hettyey Sámuel és Bogdanovics Luczián püspökök, Dániel Gábor, Horánszky Nándor, özv. Pulszky Agostné, Márkus József főpolgármester és Halmos János polgármester együttesen. Fascho-Moys Sándor Ottlik Iván, Tabódy József és dr. Némethy Károly miniszteri tanácsosok; Losonczy György Miskolczy Imre és Roth Loránt osztálytanácsosok; Jappeiner József, Horretky Arthur, Hortstein Ferencz, Hanks Tivadar, lovag Mikulicz Valér ezredesek; Sebesztha hadbiztos, Mallász Gusztáv őrnagy; továbbá Potyondy Gusztáv államvasuti üzletvezető, dr. Pruzsinszky József apátplébános, Odray Coelestin prépost, Dömötör Sándor közjegyző, Kapczy Vilmos főszolgabíró, Róna József szobrász, Ripka Ferencz titkár, Oltay Károly pénzügyigazgató, özv. Nagy Teréz (II. oszt. Erzsébet-rend). A megjelentek között volt az Országos Magyar Kertészeti-Egyesület küldöttsége is, melynek tagjai voltak: Emich Gusztáv udvari tanácsos, Szelnár Adolf udvari szállító. Az általános kihallgatások előtt Tallián Béla letette a titkos tanácsosi esküt; az eskütételnél jelen voltak: *Kállay* Béni közös pénzügyminiszter a császári és királyi ház miniszterének képviselőjében és gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy. Az eskümentát Schultheisz udvari és miniszteri tanácsos olvasta. A király délután megtekintette a legfelsőbb magán- és családi alap kigyó-téri bérházát, azután pedig az agganacs-kiállítását.

* **Vezérőrnagyok és altábornagyok kinevezése.** A novemberi katonai előléptések alkalmával 6 új altábornagy és 20 új vezérőrnagy lesz kinevezve. Ezek közül a következők ismerőseink: *Latscher* Viktor, *Konja* Sándor és *Dragallovics* Albert vezérőrnagyok lesznek altábornagyok, *Aulich* Henrik ezredes pedig vezérőrnagy.

* **A kinek mániája a kődobálás.** Még a múlt év nyarán történt, hogy *Korn* Lajos kir. alügyész uri-utcai háza valóságos ostromállapot alatt volt. Napokon keresztül valaki követ dobálta s a legszorgosabb kutatás dacára sem sikerült nyomába jutni, kinek telik kedve abban, hogy más házának ablakait nap mint nap betörje. A mi kutatás útján nem sikerült, azt napfényre hozta a véletlen. Ugyanis tegnap este felé *Drén* Gábor rendőr, ki a Nagy-Pecze utcán járka, észrevette, hogy a 240-es számú ház ablakait egy leány követ dobálja be. Mindjárt letartóztatta a különös merénylőt s be-kísérte a kapitányságra, hol vallatóra vették. Előadta a leány, hogy *Balkó* Emiliának hívják, 21 éves és foglalkozás nélküli cseléd. Bevallotta, hogy ő volt az, a ki a *Korn*-ház ablakait bevverte, egy szomszédos ház félszerjében rejtőzve el. Tettének okát nem tudta adni, úgy látszik, hogy maniatikus elmebaja van. A rendőrség fogva tartja.

* **Betörés egy pipáért.** A városi fogyasztási adóhivatal kert-utcai hivatalos helyiségébe tegnap éjjel a Pecze felől ismeretlen tettes betört; bemászott az udvarra s a betört ablakon behatolva a hivatal helyiségébe, feltörte a pénztáros iróasztalát, nagy meglepetésére azonban pénz helyett csupán egy tajtékpipát talált, melyet el is vitt. Tettének elkövetéséről következőleg nagyon gyakorlatlan lehetett s ezen a téren mindenestire njoncz. Kézrekerítése iránt minden irányban erélyes nyomozás indított meg.

* **A polgármester betegsége.** *Bulyovszky* polgármester egészségi állapota, mint őszinte sajnálattal értesültünk rohamosan hanyatlók, amit főleg az idéz elő, hogy egy idő óta csak mesterségesen lehet táplálni. Tegnapelőtt oly rosszul érezte magát, hogy kérésére papot hívatott, aki feladta neki az utolsó kenet szentségét. Tegnap a nagybeteg polgármesternek hitves társa, aki erős lélekkel viseli a reá nehezedett nagy csapást, felutazott Budapestre, hogy szeretetteljes önfeláldozó gondoskodással segítségére legyen szenvedő férjének. Az Eg. kegyelme adjon könnyebbülést városunk atyjának, hogy mielőbb felgyógyulva térjen vissza működése és sikerei színhelyére!

* **Megtagadott iparendély.** *Mezey* Lajos helyi lakos szücs iparos az Aradi-ut 131-185. számú telken borszáritó telep felállítására engedélyt kért. Tekintettel azonban a környék lakott voltára, a közegészségre ily ennyire káros telep felállítására kért engedélyt a rendőrkapitányi hivatal, mint I. fokú iparhatóság megtagadta.

* **Az újvárosi fiúiskola sürgős áthelyezése.** Lapunk tegnapi számában hirt adtunk arról, hogy az újvárosi fiúiskola növendékei életveszélynek vannak kitéve az épületek bontása folytán; egyben kértük a fölötte hatóságot, hogy ez ügyben sürgősen intézkedjék. Föl-szólalásunknak meg lett a várt eredménye; a város főjegyzője *Rimler* Károly helyettes polgármester még a tegnapi nap folyamán elrendelte a mérnöki hivatalnak, hogy az iskola felszereléseinek egy részét a *Sehovits*-házba, másik részét pedig a polgári iskolába költöztesse *haladéktalanul*. A helyettes polgármester ezen intézkedését megnyugvással vehetik az érdekelt szülők tudomásul.

* **Lépre került házi tolvaj.** Folyó hó 19-én reggel *Schön* Lipót pékmester megdöbbenve vette észre, hogy záros asztalfiókjából félretett 100 korona készpénze hiányzik. S midőn az ottan tartózkodni szokott hetest felelősségre akarta vonni, kitűnt, hogy *Zakortye* János eltűnt, nincsen sehoh. Nagyon természetes tehát, hogy a gyanu tisztán a megszökött hetestre irányult s az esetről értesített rendőrség távirati megkereséseit ebben az irányban eszközölte is az illetékesekhez. — Mostan, mint értesültünk, az esetről szintén értesített csendőrség Krasznán elfogta a háládatos cselédet és városunk rendőrségének már át is adta. A kihallgatás alkalmával beismerő tette. Természetesen a pénzt elköltötte az utolsó fillérig és most már csak a büntetés kiszabását várja.

* **Ötvenhárom kauczió.** Mikorra a kauczió a lapok hasábjaira jut, akkor rendszerint már nincs meg. Elsikkasztódott. S így lesz ez a legtöbb óvadékkal mindaddig, a míg törvényhozási uton nem szabályozzák a kérdést úgy, hogy óvadékok csak az állampénztárára legyen szabad letenni. A legutóbbi óvadéksikkasztást ifjabb *Nagy* Károly kereskedelmi ügynök követte el. Irodát nyitott az Eötvös-utca 23/B. számú házban és nem kevesebb, mint *ötvenhárom irodaszolgát* szerződtetett 200-500 forintig terjedő óvadékkal. A becsapott szegény emberek a napokban visszakövetelték pénzüket s ekkor a fiatal család azzal állt elő, hogy neki nem kaucziót adtak, hanem mint a megalakítandó betéti társaság tagjai, betétet, a melyet neki joga volt befektetni. A rendőrség azonban más nézetet vall és ifj. *Nagy* Károlyt tegnap letartóztatta. Ma már át is kísérték az ügyészség fogházába.

* **Elveszett tegnap délelőtt egy fekete bőr-nickel keretű szivartárcza.** A becsületes megtaláló 10 korona jutalmat kap *Mendelényi* rendőr fogalmazónál.

* **A második országos kath. nagygyűlés.** November első napjaiban 4., 5., 6. és 7-ik napjain lesz megtartva az idei kath. nagygyűlés melynek keretében több kongresszus is van beillesztve. A nagygyűlés előadói és szónokai már ki vannak választva. A váradi egyházmegyéből mint értesülünk négyen, esetleg öten fognak előadást tartani, névszerint: dr. **Wolajka** Nándor cz. püspök és dr. **Steinberger** Ferencz kanonokok, dr. **Vucskics** Gyula lapunk főszerkesztője és főmunkatársa **Pálffy** Béla, sőt úgy tudjuk a magyar történetírás büszkesége **Fraknoi** Vilmos cz. püspök is kiállításba helyezte, hogy felolvasást fog tartani, a mi nagy érdekességet kölcsönözne a gyűlésnek. A nagygyűlésre a vidékről is számosan jelentkeztek, de hogy minél többen résztvehesenek, az előkészítő bizottság kiterjesztette a jelentkezések határidejét. E tárgyban vettük a következő értesítést:

A katolikus nagygyűlést előkészítő bizottság a következő jelentést és kérelmet bocsátja ki a katolikus közönséghez: Jelentkezések a II. országos katolikus nagygyűlésre **október 31-ig bezárólag** fogadtatnak el. A kik ezen időig jelentkeznek, a tagsági jegyeket s a kedvezményes utazásra jogosító vasuti igazolványokat idejekorán kézhez fogják venni. A tagsági díj azoknak, kik ezt kérelmezik, elengedtetik. Lakás megrendelésnél (különszoba 1 forint 20 kr., közös szoba 50 kr.) s az étkezés megrendelésénél (ebéd 30 kr., vacsora 25 kr.), határozottan meg kell jelölni a napot, melyen az igénybe vételik. November 4-én este ismerkedési est lesz a fővárosi vigadóban. Etkezés tetszés szerint. November 5-én este a Szt. Imre-Egyesület rendez ünnepi bankettet. November 7-én déli 1 órakor diszbed ugyan-estak a Vigadó éttermeiben. — Egy terítékára 2 forint.

* **A második rendőrfogalmazó.** Nagyvárad város törvényhatósága elhatározta, hogy a rendőrségnél megüresedett egyik biztos állás helyett egy rendőrfogalmazói állást rendszeresít. Pénzügyi tekintetben ezen változás mit sem határoz, mert a fogalmazó fizetése éppen annyiban lett meghatározva, mint a rendőrbiztosé. A közgyűlés ezen határozatát a belügyminiszter jóváhagyta s így a polgármesterhelyettes gondoskodni fog az új állás mielőbbi betöltéséről. Az új rendőrfogalmazót a törvényhatóság választja. A törvényhatóság minden valószínűség szerint **Mendelényi** Bélát választja meg erre az új állásra, melyet mint tb. fogalmazó már hónapok óta közmegelégedésre tölt be.

* **A városi vámok ügye.** Nagyvárad város vámkezelési ügyeit megzavarták azok a visszaélések, amelyeknek a nyáron nyomára jöttek. A vizsgálat most már be van fejezve. A vámellenőrző bizottság szombaton, október hó 26-án déltán 3 órakor ülést tart a városházán.

* **Az anyakönyvi hivatal államosítása.** Nagyvárad város egyik közgyűlésén dr. **Dési Géza** az iránt szólalt fel, hogy az állami anyakönyv évenként 9000 koronába kerül a városnak, miért is óhajtanó, hogy az állam vegye át az anyakönyvi hivatal vezetését s ez által megszabaduljon a város ezen teheről. A felszólalást jelentéstétel végett kiadták **Komlóssy** József gazdasági tanácsnoknak, aki már megtette jelentését. Kijelenti, hogy téves dr. Dési Gézának azon állítása, mintha 9000 koronába kerülne a városnak az anyakönyvi hivatal, mert az összes kiadások, amelyek az anyakönyvi hivatal fenntartása folytán előállnak, 6450 koronát tesznek ki; de ezt az állam fizeti. Ha államosítják az anyakönyvi hivatalt, a városnak a tisztviselőit, akik ott is funkcionálnak, csak kell fizetnie. Különben is a város csak 950 koronát fizetily

ezimen. **Komlóssy** József hivatkozik arra, hogy az anyakönyvi teendők mellett teljesen elvégzi a hivatalos teendőit, mert soha nem nézi a hivatalos időt; hosszabb ideig ellátta egyszerre a gazdasági tanácsnoki, főjegyzői és polgármesteri teendőket minden segítség nélkül. Különben is a gazdasági ügyosztály az egyedüli, amelynek a személyzetét évtizedek óta nem szaporították. A házasságkötésnél már reggel 7 órakor rendelkezésre áll. — Ezek feltárása után kérde **Komlóssy**, hogy az anyakönyvi hivatal államosítása révén mi előny háraílanék a városra. A teher csak úgy volna, de semmi rendelkezési joga nem lenne a polgármesternek. Mivel nem látja szükségét, nem is javasolja a nagyvárad anyakönyvi hivatal állami kezelésbe vételét.

* **Méregkeverő asszonyok.** A temesmegyei Sztlárcsova és a környékbeli községekben egy idő óta gyakoriak voltak a halálesetek. Különöse férfiak haltak el s halálukat rendszerint százheti sorvasztó betegség előzte meg. A múlt héten kiderült a gyakori halálesetek titka. A délvidéki román nép között ugyan is nagyon el van terjedve a pálinka ivás. Ettől az asszonyok szenvedett legtöbbet, mert a bepálinkázott férfiak rendszerint túltették-verték asszonyaikat. **Tonaszic Zsófia** sztlárcsovai asszony elhíresztelte, hogy ő tud olyan orvosságot, hogy attól a legszükségesebb ember is leszokik a pálinkaivástól. Erre csakhamar megindult a vén asszony ézlete s alig győzte az orvosságot készíteni, a mi pedig nem volt más, mint szárított kutyatej növény és leánder levelek kifőzött leve. Ezt keverte össze pálinkába s ezt kellett az iszákos férfiaknak inni. A mérges kutyatej a gyengébb szervezetteket pár nap alatt ágyba döntötte. Az erősebb szervezettek tovább húzták ugyan a betegséget, de ezek is bele pusztultak. Az asszonyok nem sokat törődtek az elpusztult férjekkel, mert megszabadultak a sok veréstől, de akadt köztük egy **Vacsuneszku Szida** nevű asszony, a ki férjének a halála miatt feljelentette a méregkeverő asszonyt s ebből indult ki a vizsgálat. **Tonaszic Zsófi** a csendőrség elfogta. Eddig 14 halálos végű mérgezés bizonyítottak rá.

* **Gyilkos előjárók.** Fűzes község előjáróságát megvasalva kísérték el a csendőrök, mert agyonverték a saját bírójukat. **Böröczki** József községi bíró és a község hat esküdte hétfőtől kezdve a szőlők között a bor felvétellel foglalkozott. A sok eszem-iszomnak az lett a vége, hogy az előjáró urak teleített magukat. Este felé volt már az idő, a mikor az ittas társaság **Veszeka Ambrusnak**, a bíró sógorának pinczéjébe ért. Itt a bíró hivatalos működése közben tekintetbe akarta venni a rokonságot, de az esküdtek nem akartak elnézők lenni s a mint előbb szóváltásra, majd pedig a mint a pinczéből kijöttek, tetlegességre került a dolog s az esküdtek **Böröczki** József bíró és ennek sógorát, **Veszeka Ambrust** úgy elverték, hogy **Böröczki** másnap behalt a sérülésbe, **Veszeka** pedig élet-halál között lebeg. A gyilkosokat tegnap kísérte be a csendőrség megvasalva a törvényszéki fogházba.

IRODALOM.

Kérelem a főtisztelendő Papsághoz. Szeretném mindazt összegyűjteni, ami hazánkban a **bolds. Szűz tiszteletére** vonatkozik. Ez okból Szűz Mária nevében azon kérelemmel fordulok a Főtisztelendő Papsághoz, kegyeskednék csekélységgemmel közölni mindazt, ami plebáiáján egy **mulból**, mint **a jelenből szűz Mária tiszteletére** vonatkozik. A multat illetőleg sok esetben a Visitatio Canonica ad felvilágosítást. Ily adatok volnák:

nak: Szűz Mária templom, kápolna, oltár, kép v. szobor, esetleg a helyiségben v. a határban. Mely évből valók ezek s kiknek az adományából? Van-e Mária-társulat, milyen, mely évből alakult s hány tagot számlál? Ha a szobron felirat van, ennek közlését is mély tisztelettel kérem. **Alsó-Hricsó**, 1901. postabélyeg kelte. (Trencsén megye) **Krasznayánszky** János, segédlelkész.

TANUGY.

Tanitók gyűlése.

A Biharmegyei Tanítóegyesületnek 5 fiókköre van; a fiókkörök most kezdik meg működésüket; az érmelléki fiókkör elnökétől a következő meghívót vettük:

Meghívó.

A Biharvármegyei Tanítóegyesület elnökségének megbízása folytán az »Ermelléki kör« megalakítása céljából f. évi november hó 7-én Székelyhidon a róm. kath. fiúiskola tanácstermében tartandó közgyűlésre t. kartárs urat tisztelettel meghívom.

A gyűlés kezdete d. e. 9 óra.

A gyűlés tárgysorozata:

1. A Biharvármegyei Tanítóegyesület alapszabályainak felolvasása.
2. A »Nagyvárad Tanítói Internátus« ismeretése.
3. A tanítói kölcsön segélyalap ismertetése.
4. A népiskolai haladás két nagy akadályá. Értekezés. Felolvassa: **Molnár Antal** bagaméri tanító.
5. A tisztikar megválasztása 3 évre.
6. Indítványok, melyek legalább a gyűlés előtt az elnöknek bejelentendők.

A gyűlésre körünk tagjait azon figyelmeztetéssel hívom meg, hogy az igazolatlanul elmaradó tagok — alapszabályaink értelmében 4 — korona pénzbírsággal sújtatnak.

Kelt Bagamérban, 1901. okt. 22.

Kartársi üdvözzettel

Molnár Antal,
id. elnök.

Igazságszolgáltatás.

Fiatal gyilkosok. Mint már tegnapi számunkban is jeleztük, a fiatal 22 és 23 éves **Biró** Lajos és **Juhos** József juhász legények bűnpörében, a kik társukat **Szilágyi** Jánost megölték s e miatt szándékos emberölés bűntette miatt helyeztetek vád alá, tegnap reggel 9 órakor került volna a sor ítélelhozatalra, azonban a szavazóbirák egyike, **Fassie** Pál a tárgyalás kezdetén oly rosszul lett, hogy az elnök **Millye** Gyula a tárgyalást felfüggesztette 24 órára s a szolgálatot tevő esküdteket ma reggel 9 órára való megjelenésre kérte fel.

Sajtópör az »Almafa« miatt A Vigaszínház pályanyertes kis vigjátéka, az **Almafa** nem valami kellemes gyümölcsöket termelt a szerzőjének. Egy fővárosi napilap ugyanis azzal a váddal illette ifj. **Bokor** Józsefet, hogy darabjának tárgyát — lopta. Több év előtt egy **Das war ich** című német bohózat jelent meg a könyvpiacra, elő is adták a német színpadon és **Bokor** ezt a darabot plagizálta volna.

A plagium vádjával egy névtelen író illette a magyar szerzőt, de utóbb ugyanabban a lapban egy igen ismert és előkelő író megismételte a vádat, noha **Bokor** közben, szintén hírlapi uton, tagadásba vette a gyanúsító közlemények valóságát. Az ügygel nem sokára a sajtóbírósnak is dolga lesz. A mint ugyanis értesülünk, **Bokor** megbizta dr. **Gleichman** Lajos ügyvédet, hogy az illető lap ellen sajtópört indítson.

EGYESÜLETEK.

A népkönyha alapszabályai. A nagyváradai orth. izraelita népkönyha egyesület alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Péntek: Coriolanus.
Szombat: Troubadour.
Vasárnap: Kintornás család.

Eleven ördög.

Haladunk a Wurstlpräter felé.

Pintér multkori komédiának való viccei után tegnap *Benkő* Jolán jelent meg olyan bokorugró hálórúhában, a mielőben legfeljebb paprikajancsi-színházban szabad mutogatni a vasorru bábát. Sokkal tiszteletreméltóbb, érdemesebb és tehetségesebb tagja *Benkő* Jolán a társulatnak, hogysem ilyen eszközökkel csaljon elő harsány kacaját, a mely utóvégre is szánó mosolyba veszett.

Vagy már csakugyan veszendőben van a jó izlés a színháznál s a Wurstlpräter az ideál?

Hogy a hasonlatosság még nagyobb legyen, hát biz az ének sem állott a szokott fokon. Majdnem mindnyájan rosszabbul énekeltek mint máskor, úgy, hogy az énekről nem is teszünk ezuttal említést. Temperamentumos játékaival sok tapsot provokált *Amon* Margit, a kinek az *Eleven ördög* Letorier vicomteja egyik legjobb szerepe. Mint mindig, most is teljes hatást értek el burlesz komikummal *Füredi*, finomabb komikummal *Bérczi*. Ok ketten voltak teljesen kifogástalanok. Erdélyi Miklós is megpróbálkozott buffó-szerepben; próbálkozásnak megjárta, de folytatása nem ajánlatos. A többi szerep *Krasznay*, *Kulinyi Mariska*, *Lányi Edith* és *Bogoár János* kezében volt.

Az énekkar nem nagyon mozdította elő a darab sikerét. Annál inkább előmozdította a közönség, melynek élénk hangulata aktív részvételben nyilatkozott, úgy, hogy a darabot itt-ott a közönségből közbevegyülő hangok élénkítették. Illett is oda, a hol *Benkő*-féle kosztüm jelenhetik meg a lámpák előtt.

Haladunk.

—r.

Troubadour. Holnap, szombaton ismétli meg az énekes személyzet *Verde* kitűnő operáját, a *Troubadour*-t a páratlan bérlők egyenes óhajára. A szereposztás a régi.

A világhírű repülő ballet első fellépte. A repülő ballet, mely Temesvárott nap nap után zsufozt házak előtt aratja diadalait, szombaton kezdi meg vendégszereplését a Szigligeti-színházban. Tekintettel a vidékről érkező tömeges kérdezősködésekre, az igazgatóság a vasárnap esti előadásán kívül délután is fellépteti a művészársaságot még pedig rendezes helyárok mellett.

Uj opera. A párisi operában tegnap adták először a *Les Barbares* nagy zenedrámát, a melynek szövegét *Sardou*, a zenejét *Saint-Saens* írta. Az előadás *Loubet* elnök is jelen volt.

Szilágyi Dezső szinigazgató. Nemrégben megemlékeztünk arról, hogy Szatmárott *Csóka Sándor* szinigazgató lemondott az igazgatói állásról, de azért a társulat tovább is együtt marad Virágvasárnapig. A művezető-

igazgatói teendővel *Szilágyi Dezső*, a Somogyi-társulat volt tagját bízták meg, aki már ki is adta jelentését.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 28.

Idénybérlet 26.

Nagyváradon, pénteken, 1901. okt. 25-én

CORIOLANUS.

Dráma.

SZEMELYEK:

Cajus Marcilius Coriolanus	—	Peterdy Sándor
Titus Lartius	—	Vank István
Cominius	—	Bognár János
Menenius Agrippa	—	Pataký Béla
Sicinius Velutus néptribun	—	Krasznay Andor
Junius Brutus	—	Csatár Győző
Virgilia, Coriolanus neje	—	Kacziány Viola
Valéria, Virgilia barátnéja	—	Tóváry Anna

HELYARAK: Nagypáholy 7 fr. Földszinti és első emeleti páholy 6 fr. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Körsszék 1 frt 20 kr., Támlaszék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzsek 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 óra után.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. a. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnep. napokon este 6 órakor.

Holnap szombaton, okt. 26-án

Troubadour.

A ballet-társaság első fellépte.

REGÉNY-CSARNOK.

A Polanieczki-család.

Írta: Sienkiewicz Henrik.

5.

— Ez a vén majom pénzem helyett áldását osztogatja nekem, — gondolta magában s érezte lelkében a harag ébredését. Eh, mit! Legalább kenyértörésre kerül a dolog.

De *Plawiczki* nem engedte szóhoz.

— Foglalj helyet fiam! — szólt egy karoszek felé mutatva. — Csak úgy mint otthon! *Polanieczki* szót fogadott. Letült és belefogott a beszédbe:

— Kedves bátyám, — kezdte, én is örvendek a viszontlátásnak . . . De valószínűleg tudod, hogy régi ügyes-bajos dolgok rendezésére jöttem ide. Megboldogult anyám . . .

Nem folytathatta, mert *Plawiczki* térdére téve kezét, félbeszakította:

— Mondd csak, reggeliztél már?

— Igen, köszönöm, — felelt zavarodottan *Polanieczki*.

— Mert látod, *Mária* korán elment a templomba. Igaz, még egyet! Nem haragszol ugy-e, hogy nem helyeztelek a magam lakosztályába? De hát öreg napjaira szokásainak rabja lesz az ember. De el vagy-e látva? Jól aludtál-e?

— Akár a tej! Bezzeg későn is keltem.

— Egy-két hetet csak itt töltesz nálunk?!

Polanieczki idegesen ugrott föl székéről. — Elfelejtéd, hogy fontos dolgaim vannak s nem hagyhatom magára üzlettársamat, a kinek távollétében vállára szakad minden. Meghocsáss tehát bátyám, ha arra kérek, hogy még ma elintézhessem az üzleti kérdést, a mely ide hozott.

Plawiczki méltóságteljes s barátságos komolysággal tiltakozott.

— Lehetetlen barátom. A rokoni érzés előbbre való bármily fontos üzleti kérdésnél. Engem, hogy ma kizárólag rokoni mielődségben üdvözölhesselek e fedél alatt. Ha úgy akarod, hvglap folytathatód a bitelező szerepét . . . A

pénzkérdést hagyjuk tehát holnapra! . . . Hadd élvezzem még ma az én jó Stasomat, felejtethetlen Annám fiát, a kinek eszébe jutott, hogy ezen a világon él még egy öreg nagybálya is. Látod ezt a kis engedményt megteheted, ha én, vén ember kérek!

Polanieczki össze vonta szemöldökeit. Egyszerű, becsületes természetének visszatetszett ez a dagályos, szinpadias beszéd. De erőt vett magán s rövid habozás után így felelt:

— Hát jól van! Hagyjuk holnapra a pénzkérdést!

— Ez már beszéd! anyád sugalta neked. Isten áldjon meg érte fiam. Nem gyujtanál rá egy pipára?

— Köszönöm, elég nekem egy cigaretta is. — Pedig látod nem tudod, mi a jó! Nincs a pipához fogható, hidd el nekem. De hiszen tartok én cigarettet is vendégeim számára.

Kocsizörgés szakította félbe a beszélgetést. — *Mária* jött haza a templomból. Nem is képzeltem, hogy már olyan nagy idő van, — kiáltott föl *Plawiczki*.

Stas kihajlott az ablakon s úgy nézte a leányt. Könnyed mozdulattal szállt ki a kosárfonatu kis kocsiából, a mely elé két kis ponnay volt fogva. Rózsaszín ruhát s egyszerű szalmakalapot viselt.

— Már ismeritek egymást, ugyebár? kérdezte *Krzemien földesura*.

— Igen. Tegnap este volt szerencsém.

— Kedves jó gyermekem! Nem is kell talán mondanom, hogy csak érte élek!

E pillanatban megnyillik az ajtó s egy üde hang szólt be:

— Szabad?

— Jere lelkem, jere. *Stas* barátunkkal beszéllek!

Mária gyorsan a szobába lépett, karjára akasztott nagy kalapjával. Megölelte atyját s *Polanieczki* kezét nyújtott.

Rózsaszínű mosóruhájában kecses és elbájoló volt, mintha magán viselné a vasárnap ünnepélyes vidámságát, a nyári reggel ragyogó üdeségét. Fialatos hájt lehelt a kipirult arcz, a szélborzolta barna fürtök könnyedsége, a tündöklő szemek nyílt barátságos tekintete. *Polanieczki* sokkal szebbnek, sokkal vidámabbnak találta, mint előző este.

(Foly. köv.)

TAVIRATOK.

Pótválasztások.

Pozsony, október 24. *Bazinban* és *Stomfán* 9 órakor a legnagyobb rendben kezdődött meg a szavazás.

Bazinban fél 11-ig gróf *Apponyi* Gyulára leszavazott 374, *Hrabovsky* néppártira 59 választó.

Pozsony, október 24. Pont 12 órakor *Bazinban* *Apponyi* Gyula grófra 542, *Hrabovsky* József néppártira 176-an szavaztak.

Fél 1 órakor *Apponyi* Gyulának 567, *Hrabovsky* Józsefnek 214 szavazata van. (M. T. I.)

Bazin, október 24. (Saj. tud. távir.) *Apponyi* Gyula grófra 875-en, *Hrabovsky* Józsefre 635-en adták le este 8 óráig szavazataikat.

Pozsony, október 24. *Stomfán* fél 11-ig *Komlóssy* Ferencz szabadelvű pártira 319-en, *Trubinyi* néppártira 40-en szavaztak. Most a stomfai és malaczkai néppártiak szavaznak. *Komlóssy* győzelme kétséges.

Pozsony, okt. 24. (Saját tud. távir.) *Stomfán* este *Komlóssynak* 619, *Trubinyinak* 645 szavazata volt, a küzdelem nagyon heves s a győzelem igen kétes.

Pozsony, október 24. Stomfán *Trubinyi* 422 szótöbbséggel választotta meg országgyűlési képviselővé. — **Komlóssy** nak volt 1600, **Trubinyi** nak 2022 szavazata.

Vörösmarty utódja.

Budapest, okt. 24. (Saját tud. táv.) **Vörösmarty** Béla a Curia másodelnöke ma tette le hivatalos esküjét a Curiai bírói kar jelenlétében; utódjául hivatalos körökben **Rohonyi** Gyulát emlegetik.

Makkai Pesten.

Budapest, okt. 24. (Saját tud. táv.) Ma délben érkezett meg **Makkai** országgyűlési képviselő **Serbán** Miklós képviselő társaságában. Rengeteg ember várta az indóháznál, mindenki szemtől-szembe akarta látni a székelyeknek kebelökből választott képviselőjét. Igen jól nézett ki, — de kissé komikusan — *fehér harisnya, csizma nadrágában, ránczba szedett bő székely ingujjban, nemzeti színű nyakkendővel*. Rövidre nyírt fehér haja van, vereses tömött bajusza, szemei jószágos tekintetűek, egész külseje megnyerő s igazi lófő székely.

Nagyon barátságosan üdvözölte a tömeget, többel beszédbe ereszkedett s tüstént mentegette is magát, hogy azért nem hozta még fel a családot, mert az ilyen uri környezethez nincsenek hozzá szokva, meg aztán a gazdaságra is kell valakinek ügyelni. *Nem a csáki szalmája az, mit két kezem munkájával szereztem*. Az indóháztól az *Adria* szállóba hajtatott, a hol lakást bérelt magának. Itten kereste fel a *Budapesti Hirlap* tudósítóját, a ki előtt kijelentette, hogy nem mind igaz az, a mit az újságok rólam irnak.

Azt is állították, — monda — hogy nem tudok írni. Mit, nem tudok írni! Én! . . . Tudok írni olyan levelet, akár egy . . . egy miniszter!

Elmondá továbbá, milyen volt program beszédje. Nem ígértem — úgy mond — semmit; haza kell küldeni a fiukat a katonáskodásból, le kell szállítani az adót, nem, ilyet nem mondtam, mert tudom, hogy az országnak minderre szüksége van.

— Sajnálom azt, hogy nem léptem fel egy héttel előbb, mert akkor most legalább öten volnánk a parlamentben egy fajta szőrűek. De Istenemre! *Ur nem igen lesz többé képviselő nálunk!*

Fejtegette politikai elveit is. Vezérem **Kossuth** Ferencz, követem mindenben, meg is fogom még ma látogatni s együtt küzdünk majd egyetértve, hogy megbuktassuk *Szell* Kálmánt.

Soproni panama.

Sopron, okt. 24. (Saj. tup. táv.) A vizsgálat alkalmával újból egy nagy összegű sikkasztási tételre jöttek reá. **Schladerer** ugyanis a vas megyei elektromos vállalat kötvényeiből háromszázat 600000 korona értékben hamisított s ezekre pénz kölcsönöket vett.

Oszták-magyar hadihajó Kobéban.

Bécs, okt. 24. Távirati jelentés szerint a **Mária Terézia** oszták-magyar hadihajó ma hat napi tartózkodásra Kobéba érkezett. A hajón minden rendben van. (M. T. I.)

Körber Pesten.

Bécs, október 24. (Saj. tud. táv.) Az a hír terjedt el, hogy **Körber** lemond méltóságáról és Pestre jön, mert állítólag saját szavai szerint, ilyen fegyelmetlen parlamenttel mint az oszták képviselőház, uralkodni képtelenség.

Török állapotok.

Konstantinápoly, okt. 24. A konstantinápolyi távirati ügynökség illetékes forrásból nyert értesülések alapján kijelenti, hogy **Monastirban** egy konzul sem volt kitéve megtámadásnak. Úgy látszik, hogy a külföldi sajtóban közölt ellentétes, de hamis állítások arra vezethetők vissza, hogy török hivatalnokok megakadályozták a francia konzult abban, hogy a lőporraktár részére elkülönített helyen lovagoljon. Ezt a jelentéktelen incidenset különben elintézték. (M. T. I.)

Zilahi Béla temetése.

Budapest, okt. 24. (Saj. tud. táv.) Ma délután helyezték örök nyugalomra **Zilahi** Bélát óriási részvét mellett. Hült tetemei felett **Csajtay** és **Rákosi** mondtak hatásos, tartalmas, megható gyászbeszédet.

Kinai ügyek.

London, okt. 24. A Times jelenti **Sanghai** ből: A kínai lapok közlik az öt pontból álló manduriai egyezmény kivonatát. E szerint Kína tartozik Oroszországnak a **sanhaikvan-kniucsvangi** vasut átadásáért bizonyos előnyöket nyújtani. Manduriaiában az összes vasuti és bányaeljogok Oroszországnak maradnak fenntartva. A bentszülött helyőrségek oly csapatokból fognak állani, a melyeket az oroszok képeztek ki. Manduria ismét Kináé lesz, de az orosz helyőrségek mindaddig ott maradnak, míg a zavarok teljesen megszűntek. Azt hiszik, hogy az orosz csapatok teljes visszavonásáig három évre van szükség. Ugyanaz a lap jelenti Tokióból e hó 18-áról: A japán sajtó nyugodt modorban tárgyalja az új manduriai egyezményt. Kételkedik abban, vajjon Anglia nyomatékkal ellenfog-e szegülni Oroszország eljárásának és abban a véleményben van, hogy a japán érdekek súlyosan veszélyeztetve vannak. A csapatok visszavonására vonatkozó orosz előkészületeket csupán cselegetésnek tartják. A lapok egy értelműen jelentik, hogy Japán nem engedheti meg, hogy manduria orosz birtokká legyen. (M. T. I.)

A franciaországi sztrájk.

St.-Etienne, október 24. A munkástörszén a gyűlés 10 óráig tartott. Elfogadtak egy napirendet, a mely szerint a Lensben tartott munkás-kongresszus határozatait elfogadják és kifejezik azt a várakozást, hogy az autonóm egyesületek minden eszközzel támogatni fogják az általános sztrájkot. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántúli eredeti távirata. —

Határidők.

	Budapest, okt. 24.
Buza októberre	7.84
Buza áprilisra	8.30
Tengeri	5.14
Rozs okt	6.00
Zab ápr.	6.98
Káposzta, repce, aug.	—

Értéktőzsde

	Budapest, okt. 24.
Oszták hitel	625 50
Magyar hitel	629 50
Allamvasut	624 50
Rimamurányi	416.—
Magyar jelzálog	433.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. okt. 24-én.

Magyar aranyjárdék 4%	118 60
Magyar koronajárdék	92 75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,75%	121 25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,75%	100 25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	92 85
Italmérségi jog megváltási kötvény	99 75
Horvát-szlavónföldtehermentesítési kötvény	93 50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	177 50
Tiszabályozás szept. sorsjegyek kölcsön	144.—
Oszták járadék papírban	98 20
Oszták járadék ezüstben	98 05
Oszták járadék aranyban	118 90
Oszták korona járadék	95 25
Oszták államsorsjegyek	138 50
Oszták magyar bank részvény	16 20
Magyar hitelbank részvény	636 50
Oszták hitelintézet részvény	623 50
Párisi vista	—
20 frankos arany (Napoleond'or)	19.02
Németbirodalmi márka	—
London vista	—
20 márkás arany	28.46

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Van szerencsénk a n. érdemű közönség szives tudomására adni, hogy az alant jegyzett cikkek árait mélyen leszállítottuk és

teljesen kiárusítjuk

u. m. Szines selyem kelmék, nyári női ruha szövetek, mosó zefir, batiszt, angol vászon és fehér batisztok.

Szövött áru kesztyük, gyermek- és fiu tricó ing, nadrág, netz ingek.

Tenis flanell és satin ingek, övek, sapkák és egyéb idény cikkeket.

Az összes raktáron levő napernyőket, blousokat és női fűzőket

minden elfogadható árban eladjuk.

Tisztelettel

Kunz József és társa cég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

A „TISZÁNTÚL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap. Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken 6

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkeszi hivatalok számára egyházhatósággal jóváhagyott következő nyomtatványok:

Kereszteltek }
Bérmáltak }
Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
Meholtak } papiron.
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betűrendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.

Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papiron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők

a Szent Vincze Intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

(Director instituti etiam sacra assignat pro pretio libellorum.)

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harcza. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezérczikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Liliomszálak, füzve 3 kor.

Csarnok, 3 korona.

Szent Halmok, 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László

nyomda részvénytársaság

elvállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legujabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hirlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok, körlevelek, falragaszok, hirdetmények,

részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek,

pénz- és hitelintézeti nyomtatványok, étlapok,

meghívók, szinlapok, egyházi és mindennemű világi nyomtatványok,

névjegyek, tánczrendek, palaczkfeliratok, sorsjegyek, gyászjelentések,

levélpapírok és borítékok, valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkeszi hivatalok számára főhatósággal jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvákról.
2. Megtértek jegyzéke.
3. Hitehagyottak jegyzéke.
4. Elvált házások jegyzéke.
5. Szerződés szerinti vagy házasságok jegyzéke.
6. Vegyes házasságok jegyzéke.
7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.
9. Kereszteltek }
10. Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
11. Meholtak } papiron.

12. Bevételi }
13. Kiadási } számadás-ívek.

14. Adósok jegyzéke.

15. Kereszteltek }
16. Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
17. Meholtak }

18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.

19. Iskolai jelentés.

20. Jelentés a templompénztár számadásairól.

21. Kereszteltek }
22. Egybekeltek } anyakönyvi másolata.
23. Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.

Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.